

BRA SÖDERSLÄTT

**LOKAL
UTVECKLING
GENOM BRA-
METODEN**

IDÉBUREN UTVECKLING

INNEHÅLL

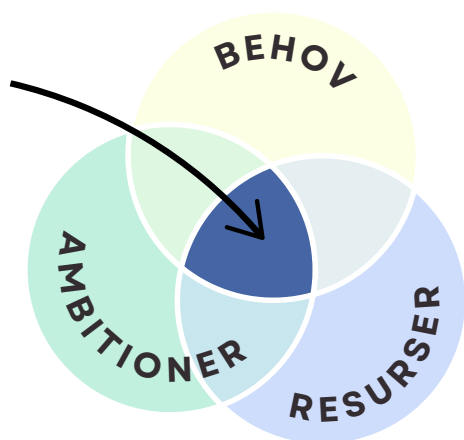
SIDA 3	1. INTRODUKTION
SIDA 5	2. IDENTIFIERADE TEMAN
	A FÖRNYELSEBAR ENERGI OCH ENERGI GEMENSKAPER
SIDA 7	B LOKALA KULTURARRANGÖRER
SIDA 9	C KULTURARVSFÖRENINGAR
SIDA 10	3. GEOGRAFISKA SPÅR
	D ANDERSLÖV
SIDA 12	E KLAGSHAMN
SIDA 13	4. GUIDE: SKAPA ETT PROJEKT MED BRA-METODEN
SIDA 14	STEG FÖR STEG
SIDA 15	STEG 1. KARTLÄGGNING
SIDA 16	STEG 2. PRIORITERING
SIDA 17	STEG 3. SAMVERKAN
SIDA 18	STEG 4. GENOMFÖRANDE
SIDA 19	STEG 5. UTVÄRDERING

Metodmaterialet är
framtaget i samarbete
med Sjørups Vera.

Sjørups Vera

1. INTRODUKTION

Vad är lokal utveckling och var börjar man? Vare sig du jobbar i en kommun, i näringslivet eller föreningslivet finns det mängder med olika metoder och tillvägagångssätt. I projektet BRA Söderslätt har vi testat att utgå ifrån lokala behov, resurser och ambitioner (BRA) utifrån flera sektorer och teman, för att identifiera områden där BRA överlappar och det finns gemensam utvecklingspotential.

Genom att kartlägga, utveckla och förankra redan existerande lokalt engagemang och olika initiativ och idéer ville vi bidra till en lokal hållbar utveckling på Söderslätt och även bidra till fortsatt mobilisering och lokalt utvecklingsarbete.

I projektet har vi bland annat testat BRA-modellen utifrån kultur, mötesplatser och lokala energigemenskaper.

Projektet BRA Söderslätt drevs av föreningen Idéburen Utveckling och finansierades av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling genom Leader Söderslätt.

*Läs mer om
Idéburen Utveckling*

BRA-metoden är en flexibel metod som kan skapa långsiktiga och hållbara förändringar i lokalsamhällen genom att hitta skärningspunkter där ambitioner, resurser och behov överlappar och kan mynna ut i en lokal handlingsplan och gemensamma projekt. Genom att följa dessa steg och arbeta systematiskt med behov, resurser och ambitioner läggs grunden för projekt som engagerar och mobiliserar lokala aktörer.

IDENTIFIERADE TEMAN

- A** Förnyelsebar energi och energigemenskaper
- B** Lokala kulturarrangörer
- C** Kulturarvsföreningar

GEOGRAFISKA SPÅR

- D** Anderslöv
- E** Klagshamn

Inledningsvis fokuserade BRA-projektet på att etablera kontakter med nyckelpersoner i varje kommun. Vi arbetade bl.a. utifrån kommunernas egna handlingsplaner, föreningsars verksamhetsplaner och andra lokala styrdokument och träffade olika engagerade aktörer. I samarbete med dessa lokala nyckelpersoner identifierades ett antal behov och fokusområden där vi arbetade vidare. Därefter skapade vi en struktur med potentiella samverkanspunkter mellan föreningsliv, näringsliv och kommuner. I följande stycken beskrivs hur projektet har arbetat med två olika tillvägagångssätt – dels utifrån geografi, dels utifrån tre identifierade teman.

Jury i Anderslöv.

Kulturarrangörsmöte.

2. IDENTIFIERADE TEMAN

A FÖRNYELSEBAR ENERGI OCH ENERGIGEMENSKAPER

Under arbetet i Svedala kommun fick vi kontakt med en nyckelperson som varit drivande i arbetet med att skapa en solcellsgemenskap i ett villaområde i Bara. Genom kontakter med Röstånga Energikooperativ, som utsågs till årets kooperativ 2023, initierade vi ett projektspar som syftade till att inspirera grannar att samverka kring solcellslösningar. Vi använde exempel från både Röstånga och Bara, där byar framgångsrikt har genomfört projekt med antingen kooperativt ägda eller individuellt ägda solcellslösningar.

LÄS MER OM
RÖSTÅNGA
ENERGI-
KOOPERATIV

LÄS MER OM
STUDIEBESÖKET
TILL SAMSØ

Studiebesök på Samsø.

LÄNK TILL ENERGI- AKADEMIET

LÄS MER OM SCENARIERNA

Inom projektspåret erbjöd vi föreläsningar och workshops på temat, och genomförde dessa i flera av Söderslättkommunerna. Vi bjöd även in till en gemensam studieresa till den danska ön Samsø som är en ö som är helt självförsörjande på energi. Där deltog bl.a. tjänstepersoner från Trelleborgs kommun, som fick ta del av Energiakademiets lärdomar och erfarenheter.

Energispåret resulterade i fem olika scenarier som visar på potentialen med lokala energigemenskaper i olika lokala kontexter.

BEHOV

Mer hållbar energiförsörjning, billigare el, stärkt lokal ekonomi

Solceller, tak, teknisk kompetens, erfarenhet

RESURSER

AMBITIONER

Kommunen vill underlätta för fler att minska sina elkostnader och minska sitt klimatavtryck, t.ex erbjuds energi- och klimatrådgivning i flera kommuner på Söderslätt:

LÄS MER OM STUDIEBESÖKET I ROSKILDE

LÄNK TILL SKÅNSK LIVE

B LOKALA KULTURARRANGÖRER

En vilja att bredda projektet till att även innefatta kulturverksamheter samt att i större grad engagera lokala föreningar i utvecklingsarbetet resulterade i ett projektspar med fokus på lokala kulturarrangörsföreningar.

Projektsparat initierades genom kontakt med SommarRock i Svedala och Svensk Live/Skånsk Live och initialt fokuserades det på hållbarhet, volontärer och skräpplockning, baserat på tidigare kontakter med Roskildefestivalen. En träff arrangerades i Svedala, dit ett antal småskaliga och lokala kulturföreningar bjöds in, som Palmfestivalen (Trelleborg) och Club UFO (Skurup) och där uppdagades flera gemensamma utmaningar, som svårigheten att hitta volontärer, finansiering och att få besökare från närliggande större orter. I juli arrangerades även en studieresa till Roskildefestivalen där vi fick träffa flera personer som är aktiva i föreningen som berättade om allt från säkerhet och trygghet och volontärer till skräpplockning och matsvinn.

Under hösten arrangerades också en studieresa till Aarhus, med deltagare från Club UFO, Musikföreningen Riffet (Trelleborg) och ABF Skåne. Under studieresan besökte vi ett antal föreningar som är aktiva i den lokala kultur- och musikscenen. Detta tematiska spår har resulterat i samtal om en gemensam projektansökan för att vidare undersöka hur kulturarrangörföreningar kan stötta varandra och dela med sig av sina erfarenheter för att skapa ett starkare och mer hållbart kulturliv på Söderslätt.

BEHOV

Nätverk, stöd till lokala kultur-
föreningar kring
finansiering, ideellt
engagemang

RESURSER

Lokala föreningar och
eldsjälar, Svensk Live/
Skånsk Live som är en
paraplyorganisation
för kulturarrangörer

Ett starkare
lokalt kulturliv
på landsbygden

AMBITIONER

LÄS MER OM STUDIEBESÖKET I AARHUS

C KULTURARVSFÖRENINGAR

Under arbetet inför pitchtävlingen i Anderslöv kom vi i kontakt med en lokal museiförening som brottades med lokalbristen och utmaningar kring finansiering. Utifrån den kontakten kartlade vi ett antal lokala aktörer som antingen driver museer eller andra typer av kulturarvsverksamhet. Det visade sig även här att många av dem står inför liknande utmaningar kring finansiering, volontärer, lokaler och tillgänglighet, bl.a. Inom detta spåret arrangerades en träff tillsammans med Region Skåne på Statarmuseet i Bara. Vi arrangerade även en studieresa till Bornholm för att lära om hur de danska kulturarvsföreningarna och olika småskaliga museer arbetar med liknande utmaningar.

LÄS MER OM STUDIEBESÖKET PÅ BORNHOLM

RESURSER

Lokalt engagemang, kulturarv och samlingar, kunskap, lokaler

BEHOV

Tillgång till lokaler, finansieringsmöjligheter, fler volontärer

Starkare, hållbara kulturarvsföreningar, långsiktig tillgång till kulturarv, relevans

AMBITIONER

Resa till Bornholm.

3. GEOGRAFISKA SPÅR

D ANDERSLÖV

Under våren 2024 bjöd vi in lokala boende och engagerade till att pitcha en idé för hur Anderslöv kan bli en bättre och mer attraktiv plats att leva och verka på – ett försök att få in fler lokala ambitioner och behov. Ett av förslagen som presenterades var att återuppta caféverksamheten på Träffpunkten i Anderslöv, den lokala mötesplatsen för seniorer som ligger vägg i vägg med fritidsgården. Detta förslag pitchades av tre unga tjejer som brukar besöka fritidsgården. Förslaget rimmade väl med Trelleborgs kommuns ambition om att skapa en generationsöverskridande mötesplats och tjejernas förslag vann.

Ruqeya, Eloise och Alice som pitchade idén.

Micke, ledare på fritidsgården.

**LÄS MER OM
CAFÉET I
ANDERSLÖV**

Därefter påbörjades planeringen och det praktiska arbetet kring caféet som sedan hade premiär under tidig sommar. Den ursprungliga tanken var att fritidsgårdens ungdomar skulle arbeta tillsammans med seniorerna, men i slutändan blev det ungdomarna som arbetade och seniorerna blev frekventa besökare istället. Caféet blev mycket uppskattat, även av boende i byn, och kommunen meddelade att de skulle försöka driva vidare caféet i samma anda och med ett liknande upplägg.

Så här såg processen ut:

- 1.** Kommunikationsinsatser genom affischering och info-blad som lämnades ut, även i sociala medier och via mejl till nyckelpersoner och lokala verksamheter
- 2.** Två tillfällen på biblioteket med projektets anställda för att bolla och utveckla idéer
- 3.** Platsbesök, bl.a. på fritidsgården
- 4.** Pitchtävling i centrala Anderslöv med representanter från projektet, föreningens styrelse, det lokala Leader-kontoret och från kommunen, där det gavs ca 10-15 minuter för att pitcha sin idé och svara på frågor

Möte i Klagshamn.

E KLAGSHAMN

Byalaget i Klagshamn arbetar med lokala projekt som syftar till att stärka den lokala gemenskapen och skapa fler mötesplatser. Inom projektet hjälpte vi till med bl.a. projektansökningar, stöd kring finansiering och organisering av en ny mötesplats och stöttade deras arbete för att säkerställa långsiktig hållbarhet utifrån lokala behov. Projektspåret kännetecknades av stort engagemang hos lokala nyckelpersoner, vilka tog sig tid att använda BRA-projektet som en resurs för sitt lokala utvecklingsarbete. Därigenom kunde BRA-projektet fungera effektivt med riktade aktiviteter, med bibehållet tydligt ägarskap i byalaget och andra lokala föreningar.

IFK Klagshamns klubbstuga.

4. GUIDE: SKAPA ETT PROJEKT MED BRA-METODEN

BRA-metoden är ett av många tillvägagångssätt som finns för att arbeta med lokal utveckling. Den bygger på principen att effektiva och framgångsrika projekt bäst skapas genom samverkan mellan olika lokala aktörer, med fokus på utforska lokala ambitioner och att använda och mobilisera befintliga resurser för att tydligt adressera lokala behov.

Följande kan fungera som en steg-för-steg-guide för att tillämpa metoden. Vid sidan av varje steg finns även tips och lärdomar från projektet BRA Söderslätt.

GLÖM INTE!

Flexibilitet och lokal anpassning

BRA-metoden kan, och måste, anpassas efter lokala förutsättningar för att generera framgångsrika projekt. De byar, orter och kommuner som BRA-projektet arbetade i och med kom alla med sina olika förutsättningar (behov, resurser, aktörer, nätverk, engagemang, geografi etc.) som påverkade projektets lokala utformning och utfall. Arbetet behöver även anpassas efter målgrupp, i vissa kommuner eller byar kan det finnas stort engagemang och stor vana vid att delta i projekt, men för andra kanske det är första gången de engagerar sig i sin by.

STEG FÖR STEG

1

Kartläggning: Identifiera nyckelpersoner och förstå lokala behov, resurser och ambitioner.

2

Prioritering: Analysera överlappande teman eller spår där det finns potential.

3

Samverkan: Skapa plattformar för samarbete och säkerställa engagemang genom tydlig kommunikation.

4

Genomförande: Utveckla en projektplan med konkreta mål, roller och aktiviteter.

5

Utvärdering: Analysera resultaten och skapa förutsättningar för långsiktig utveckling.

KARTLÄGGNING: IDENTIFIERA BEHOV, RESURSER OCH AMBITIONER

Den första och viktigaste fasen handlar om att samla in information och skapa en förståelse för den lokala kontexten. Detta inkluderar:

- Identifiera nyckelpersoner:** Hitta de individer och organisationer som har inflytande, resurser eller kunskap som är centrala för projektet. Detta kan vara representanter från kommun, företag, föreningar eller eldsjälar.
- Utforska behov:** Genomför intervjuer, workshops eller enkäter för att förstå vilka utmaningar och möjligheter som finns i området.
- Kartlägg resurser:** Gör en inventering av vilka resurser som finns tillgängliga – från fysiska (lokaler, utrustning) till mänskliga (nätverk, kompetens) och finansiella.
- Identifiera ambitioner:** Utforska vad aktörerna vill uppnå, t.ex. i kommunens strategidokument, föreningarnas verksamhetsplaner och stadgar och i andra lokala policydokument och handlingsplaner. Ambitionerna kan variera mellan grupper, så det är viktigt att hitta gemensamma mål som projektet kan fokusera på.

TIPS OCH LÄRDOMAR

- ✓ Avsätt tillräckligt med tid för att bygga relationer och förtroende, eftersom det är avgörande för långsiktigt engagemang.
- ✓ När lokala nyckelpersoner tar ägandeskap ökar sannolikheten för framgång. Det skapar även förtroende och förutsättningar för bredare deltagande.

STEG 2

PRIORITERING: VÄLJ TEMAN OCH SPÅR MED STÖRST POTENTIAL

När all relevant information har samlats in är det dags att analysera och prioritera de områden som har störst potential att skapa lokalt värde i form av genomförbara projekt med potential att bli långsiktiga:

 Analys av insikter: Gå igenom de identifierade behoven, resurserna och ambitionerna och se var de faktiskt överlappar, för att förstå vilka teman eller spår som är mest relevanta och realistiska att arbeta vidare med.

 Engagera nyckelpersoner: Involvera lokala aktörer för att säkerställa att valet är förankrat och har stöd från projektdeltagarna.

 Sätt ramar för projektet: Definiera projektets fokusområden och avgränsningar. Detta hjälper till att göra det målinriktat och effektivt.

TIPS OCH LÄRDOMAR

När ni ska välja vilket tema ni ska gå vidare med, säkerställ då att det finns...

...förutsättningar för att skapa tydliga rutiner kring kommunikation. Finns det redan en plattform som kan användas?

... en gemensam förståelse för syftet och målet.

... förutsättningar för att skapa tydliga ledarskapsstrukturer. Finns det någon som känner ägandeskap redan nu?

... förutsättningar för att skapa rutiner kring regelbundna avstämningar och uppföljningar.

SAMVERKAN: BYGG PARTNERSKAP OCH SKAPA ENGAGEMANG

En av grundpelarna i BRA-metoden är samverkan. För att skapa ett framgångsrikt projekt är det viktigt att bygga relationer och skapa plattformar där aktörer kan mötas och samarbeta:

- **Skapa plattformar för samarbete:** Arrangera möten, workshops och andra aktiviteter som främjar dialog och idéutbyte mellan aktörer. Lägga tid på att bygga förtroendefulla relationer mellan aktörer och skapa ett gott samarbetsklimat.
- **Tydlig kommunikation:** Utveckla en kommunikationsplan som säkerställer att alla aktörer har samma information och förståelse för projektets mål och framdrift.

TIPS OCH LÄRDOMAR

- ✓ Överväg digitala verktyg som möjliggör smidigt samarbete och spridning av information, som kommunikationsplattform eller projektledningsverktyg.
- ✓ Att stärka partnerskapet mellan lokala aktörer kan bidra med resurser som stärker projektens genomförande.
- ✓ Implementera strukturer för ledarskap där roller och ansvar är definierade från projektets start, som lokala projektledare. Dokumentera och informera alla deltagare för att öka samsyn och ägandeskap.

STEG 4.

GENOMFÖRANDE: UTVECKLA OCH IMPLEMENTERA EN PROJEKTPLAN

När prioriteringar och samarbeten är på plats är det dags att sätta projektet i verket:

- **Tidsplanering:** Fundera över vad som kan göras direkt och om det behöver skapas en mer långsiktig projektplan.
- **Projektplan:** Skapa en detaljerad plan som inkluderar konkreta mål, aktiviteter, tidsramar, roller och ansvarsfördelning. En bra plan gör det lättare att hålla projektet på rätt spår.
- **Resursmobilisering:** Säkerställ att alla resurser som krävs finns tillgängliga och är fördelade mellan aktörerna.
- **Flexibilitet i genomförandet:** Var beredd att justera planen vid behov, baserat på feedback och förändrade omständigheter.

TIPS OCH LÄRDOMAR

- ✓ Säkerställ ett strukturerat system för uppföljning med regelbundna avstämningar för att följa framsteg, identifiera hinder och justera strategin vid behov.
- ✓ Se till att alla är överens om prioriteringar, fördelning och tidsplan, samt hållpunkter för delleveranser.
- ✓ Se till att alla har tillgång till gemensamma verktyg och plattformar.

UTVÄRDERING: LÄRDOMAR OCH LÅNGSIKTIG UTVECKLING

Efter att projektet har genomförts är det viktigt att analysera resultatet och säkerställa att det finns en plan för fortsatt utveckling:

- Mät framgång:** Använd både kvantitativa och kvalitativa indikatorer för att utvärdera projektets framgång. Detta kan inkludera deltagarantal, ekonomiska resultat eller feedback från aktörer.
- Skapa hållbarhet:** Utveckla strategier för att projektet ska kunna leva vidare efter den initiala fasen, till exempel genom att överlämna ansvaret till lokala aktörer eller säkra långsiktig finansiering.
- Skapa hållbarhet:** Utveckla strategier för att projektet ska kunna leva vidare efter den initiala fasen, till exempel genom att överlämna ansvaret till lokala aktörer eller säkra långsiktig finansiering.

TIPS OCH LÄRDOMAR

- ✓ Skapa en överlämningsplan som säkerställer att lokala aktörer kan fortsätta arbetet efter projektets slut. Skapa tydlighet gällande finansieringsstrategier, utbildningsbehov samt behov av partners och sponsorer.
- ✓ Utforska möjligheter att göra projekt ekonomiskt hållbara genom t.ex. intäktsmetoder, bidrag eller sponsorer.
- ✓ Se till att aktörerna i nätverken kan fortsätta utbyta erfarenheter och stödja varandra även efter projektets avslut.

